

EXAMENSARBETE

Våren 2008

*Institutionen för beteendevetenskap
Sociologi*

Kvinnomisshandeln

Varför stannar hon kvar?

Författare

Faranak Shahraki
Peggy Mahan

Handledare

Eduardo Naranjo

Abstract

Kvinnomisshandeln ökar ständigt och betraktas som ett allvarligt samhällsproblem. Syftet med vårt arbete är att försöka få ett svar på frågan: ”varför stannar hon kvar?”. Vår frågeställning är: Varför stannar en del kvinnor kvar hos män som misshandlar dem fysiskt och/eller psykiskt? Uppsatsens metodologi är kvantitativ. Vi samlade in vårt empiriska material genom 6 intervjuer: två från kvinnojouren, en f.d. polis som har arbetat med misshandelsfall och som numera är psykologilärare vid Högskolan Kristianstad samt tre misshandlade kvinnor. Vårt syfte är inte att lösa problemet, men vi kan med hjälp av våra respondenter få lite bättre förståelse för utsatta kvinnors situation. I uppsatsen kommer vi fram till att våldet är ett uttryck för mannen som vill ta makt över kvinnan, han vill visa att det han säger är lag och vill att kvinnan ska lyda utan några invändningar. I studien påvisas också att våldet är en reaktionssätt som kan utlösas i viss situation eller relation.

Nyckelord: Kvinnomisshandel, våld, immanens, transcendens

Förord

Vi vill tacka våra respondenter, Ulf Holmberg och Kvinnojouren för all hjälp. Vi vill även tacka alla lärare som har varit inblandade i vårt arbete.

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte och frågeställning	5
1.3 Tidigare studier	5
1.4 Avgränsning	6
1.5 Disponering av uppsatsen	6
2. Metod	6
2.1 Kvalitativ metod	6
2.2 Materialets bearbetning	8
3. Historik	9
3.1 Kvinnomisshandels bakomliggande förklaringar	9
4. Analys av material	10
4.1 Immanens och transcendens	10
5. Definitionen av orsakerna till kvinnomisshandel	11
5.1 Misshandel	11
5.2 Rädslan	12
5.3 Orsaker till gräl	12
5.4 Ensamhet	13
5.5 Samhällets ansvar	13
5.6 Mannens rätt att bruka våld	14
5.7 Vem är mannen som slår – varför slår han?	15
5.8 Varför stannar hon kvar?	16
5.9 Definitionen av de fysiska och psykiska skadorna	17
6. Kvinnojouren	18
7. Resultat	19
7.1 Immanens och transcendens situation	19
7.2 Övergången från immanens till transcendens	21
8. Sammanfattning	23
9. Källförteckning	26
Bilaga 1: intervjuguide Ulf Holmberg och Kvinnojouren	
Bilaga 2: intervjuguide våra respondenter	

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Våldet mot kvinnor ökar för varje dag och betraktas som ett allvarligt samhällsproblem. Många kvinnor förlorar sitt liv pga det ökade våldet inom ett äktenskap eller andra sorters relationer. De flesta har barn som blir vittne till att mamman blir slagen. Att bli misshandlad både fysiskt och/eller psykiskt kan påverka kvinnans liv för alltid.

Att män använder sig av våld mot kvinnor är inget som har blivit modernt i dagens samhälle, det har pågått i decennier och fram till mitten på 1800-talet var det i Sverige fritt fram för mannen att slå sin kvinna (Heimer & Posse 2003:233).

Som kvinna ska man inte tro att alla män tar till våld, även om man kan uppleva att det händer oftare nu än innan. Förr i tiden valde släktingar eller grannar att inte blanda sig i, det ansågs vara en privatsak och ingen hade rätt att lägga näsan i blöt, men nu anses kvinnomisshandel att vara samhällets problem. Det är viktigt för alla i samhället att förstå och förklara konsekvensen av våld mot kvinnor, hur kvinnor blir påverkade och att hjälpa till att förändra deras situation. Samhället måste få mer kunskap inom området för att kunna hjälpa de drabbade kvinnorna, vilka i sin tur måste få mer information om var de kan vända sig för att få hjälp och om vilka rättigheter de har.

Gun Heimer och Barbro Posse har sammanställt boken *Våldutsatta kvinnor – samhällets ansvar* (2003) med hjälp av andra författare samt med både kvinnor och män som har arbetat med utsatta kvinnor och barn. I boken tar de upp bakomliggande orsaker till kvinnovåld, vad som får en man att ta till våld, vad hälso- och sjukvården har för ansvar och mycket annat som kan påverka eller hjälpa utsatta kvinnor. Författarna anser att sjukvården har nyckelrollen när det gäller omhändertagandet av de utsatta kvinnorna. Sjukvårdspersonal arbetar parallellt med polisen i dessa frågor och de är den första och många gånger enda myndighetsliknande instans som de drabbade kvinnorna kommer i kontakt med.

1.2 Syfte och frågeställning

Vårt syfte med arbetet är att försöka belysa problemet kring varför en del kvinnor väljer att stanna kvar hos mannen som slår dem. Det finns inte direkta lösningar till problemet, det kommer alltid att finnas män som misshandlar och kvinnor som blir ”fångar” i ett sådant förhållande, vi ska ändå, med hjälp av våra respondenter, försöka få svar på vår fråga.

Vår frågeställning är således: Varför stannar en del kvinnor kvar hos män som misshandlar dem fysiskt?

1.3 Tidigare studier

I Sociologi, Högskolan Kristianstad, (B-kursen) har några studenter skrivit ett arbete om kvinnomisshandel som handlar mest om de 4 olika sektorerna kring kvinnomisshandel som Wahl (1992) definierat dem. De 4 sektorerna är:

1. Den ekonomiska/politiska sfären
2. Familjesfären
3. Kulturell nedvärdering av kvinnor
4. Våld mot kvinnor och sexuellt utnyttjande av kvinnor

Det som har inspirerat oss med denna B-uppsats är att författarna analyserat problematiken kring kvinnomisshandeln med hjälp av Simone de Beauvoirs idéer. Författarna har också valt att beskriva den radikala och den liberala feminismen, dels för att kunna skapa mer förståelse kring problematiken och dels för att informera om jämlikheten mellan män och kvinnor som är ett av dagens stora diskussionsämnen. B-uppsatsen handlar allmänt om kvinnomisshandel över hela Sverige. Vi har utvecklat dessa tankar vidare genom att studera Kristianstads Kommun och genom att intervjua tre våldsutsatta kvinnor.

Margareta Hydén är en av många som har forskat inom ämnet kvinnomisshandel i Sverige. Hon har också skrivit sin avhandling om våld mot kvinnor. Hydén har intervjuat många utsatta kvinnor och deras respektive, för att kunna få en helhetsbild av både kvinnors och mäns syn på hur problem mellan parterna har uppstått.

1.4 Avgränsning

Studierna kring kvinnomisshandel är talrika, vi kan inte täcka både internationellt och nationellt den omfattande och varierade litteraturen i vårt valda ämne. Därför avgränsar vi vår empiriska studie till Kristianstads kommun, och inom kommunen avgränsar vi oss till att intervjua två anställda inom kvinnojouren, en psykologilärare vid Högskolan i Kristianstad samt tre utsatta kvinnor.

1.5 Disponering av uppsatsen

Uppsatsen inleds med bakgrunden bakom våldet mot kvinnor, därefter kommer metodiken kring arbetets upplägg. Därtill tar vi upp historiken bakom ämnet som sedan följs av vår analys av materialet. Till sist har vi sammanfattat arbetet i ett avsnitt. Under hela uppsatsen har vi analyserat informationen från våra respondenter i varje avsnitt.

2. Metod

2.1 Kvalitativ metod

Vi har valt en teoretisk och samtidigt empirisk studie för att få fram svar på vår frågeställning. Med teoretiska studier avser vi botaniseringen i för vår undersökning relevant litteratur. Vi har valt att samla in information kring problematiken dels med hjälp av våra respondenter och dels från andra forskare som har skrivit böcker kring kvinnomisshandel. Empiriska studier brukar stå för insamling av sociala data för att kunna testa eller generera samhällsvetenskapliga påståenden (May 2001:21). Uppsatsen är baserad på en kvalitativ metod. För att kunna få ett bättre perspektiv på vår frågeställning, så valde vi att intervjua 6 personer, två från kvinnojouren, en f.d. polis som har arbetat med misshandel, numera är han psykologilärare vid Högskolan Kristianstad och tre misshandlade kvinnor.

För att kunna få större perspektiv på frågan om varför kvinnan väljer att stanna kvar, valde vi att ställa våra frågor till två kvinnor som är anställda på kvinnojouren i Kristianstad, vi kallar dem i det följande för "Birgitta" och "Eva" av sekretesskäl. Vi intervjuade även Ulf Holmberg som är f.d. polis och som har arbetat sådana här samhällsfrågor. Vi kom även i kontakt med tre kvinnor som har blivit misshandlade. Vi kallar dessa respondenter "Malin", "Anna" och

”Frida”, då de ville vara anonyma (de är våra bekanta). Vi var inte närvarande när ”Malin”, ”Anna” och ”Frida” svarade skriftligt på våra frågor. Eftersom det var ett känsligt ämne så valde de att skriva sina historier på det narrativa sättet. Det innebär att intervjupersonen besvarar frågor i berättelseform.

När vi började samla in information till uppsatsen, hade vi tänkt använda oss av semistrukturerade intervju under hela förloppet. Vi har använt oss av semistrukturerade intervjuformen när vi ställde frågor till Kvinnojouren och Ulf Holmberg, men när vi tog kontakt med våra tre utsatta kvinnliga respondenter, föredrog dessa att läsa igenom frågorna och besvara dem som en berättelse, utan vår närvaro. Vi har använt oss av en typ av *intervju i samband med muntlig historia*, med detta menas att intervjun är lite mer specifik i sin framtoning, alltså att forskaren ber respondenterna reflektera över specifika händelser i sina liv. Nackdelen med en sådan intervju är den skevhet som minnesfel och minnesförvrängningar skapar (Grele 1998).

Vi valde ändå denna typ av intervjufrågor eftersom respondenterna på så sätt tillåts svara i egna termer, något som strukturerad intervju inte alltid tillåter.

Skillnaden mellan strukturerade och semistrukturerade intervjuer är att innehållet i den semistrukturerade intervjun är en viktig aspekt. Vid strukturerade intervjuer har inte intervjuaren samma möjlighet att inleda en dialog eller diskussion med respondenten som vid semistrukturerade. Intervjuarens roll vid strukturerad intervju är att leda respondenterna genom de efter intervjuschemat fastställda frågorna. Om respondenterna i en strukturerad intervju behöver klargörande av frågor, ska det vara minimala variationer eller inga alls, på så sätt kan intervjuaren hålla sig neutralt (May 2001:149-151).

Vi designade våra intervjuguider genom att diskutera hur andra forskare, t.ex. Margareta Hydén, hade gjort. Vi tog kontakt med våra respondenter via telefon och kom överens med dem att vi skulle maila våra intervjufrågor till var och en för att de skulle kunna ta den tid de behövde för att svara på frågorna i form av en berättelse.

När det gäller intervjufrågorna till Kvinnojouren, var vi inne på deras hemsida www.kvinnojour.net och läste allmänt om jourens organisation, vad de gör och hur de hjälper utsatta kvinnor, därefter kom vi fram till våra intervjufrågor till Kvinnojouren. Intervjuguiden

till Ulf Holmberg är designad efter hans erfarenhet av arbete med dylika situationer, och våra frågor till kvinnojouren är designade efter deras insatser, frågorna är inte samma men det finns några frågor som liknar varandra. Intervjun med kvinnojouren har vi bandat och denna finns tillgänglig.

När vi tog kontakt med Ulf Holmberg via telefon, presenterade vi vår idé om arbetet och förklarade vi för honom att eftersom han hade arbetat som polis tidigare, ville vi intervjua honom. Han var intresserad av vad vi ville skriva om och han ställde upp på en intervju. Kvinnojouren blev också intresserad när vi presenterade vårt ämnesval och även de ställde upp på en intervju. Intervjusvaren från Ulf Holmberg nedtecknades under intervjun och materialet sammanfattades sedan till en kortare berättelse.

I vår intervju med Ulf fick vi svar på statistiska och rättsliga frågor. Vi har dock lagt mest fokus på de utsatta kvinnorna vi intervjuat, då vi tycker att vi på så vis bäst uppnår syftet med arbetet.

2.2 Materialets bearbetning

När vi fick tillbaka texterna från ”Malin”, ”Anna” och ”Frida”, läste vi först igenom dem och därefter fingerade vi respondenternas namn. Vi analyserade och tolkade det insamlade materialet utifrån Simone de Beauvoirs begreppspar *immanens* och *transcendens*. Hon beskriver bland annat om hur kvinnan konstrueras som ”den andra” i förhållande till mannen. Beauvoir tar också upp konflikten mellan ”i sig” och ”i för sig”. Vi försökte applicera dessa kategorier i den analys som kommer längre fram i arbetet.

Margareta Hydén använder sig av narrativa intervjuer, hon är en av dem som har introducerat metoden i den svenska samhällsvetenskapliga forskningen. Vi har också använd oss av den narrativa metoden, det vill säga att berättelsen bygger på intervjuer och texter där informanterna framför erfarenheter och händelser i form av intervju och där vi författare förvandlar texten till en narrativ form.

3. Historik

Att män brukar våld mot sina kvinnor har funnits i decennier, förr i tiden hade mannen all rätt att använda sig av våld för att bevara kontrollen över sin hustru och resten av familjen.

Kyrkan spelade en viktig roll i frågan om våld mot kvinnor. Kyrkofadern Augustinus (354-430) gav männen rättighet att fysiskt straffa både hustrun och barnen (Eliasson 1997:67).

3.1 Kvinnomisshandels bakomliggande förklaringar

Ordet misshandel kan ha olika betydelser, det kan till exempel betyda att en person kan bli misshandlad både psykiskt och fysiskt. Detta gäller våra respondenter. Vi intervjuade tre kvinnor med olika bakgrund men ändå med samma öde. Alla tre har blivit utsatta för både fysisk och psykisk misshandel av männen de älskade.

Fysisk misshandel är när en kvinna blir utsatt för sparkar, knytnävar i ansiktet och/eller andra delar av kroppen, stryptag om kvinnas hals etc. Denna typ av misshandel kan förekomma inom nära relationer. Psykisk misshandel förekommer också väldigt ofta, men det är nog svårare att anmäla någon för det (www.wikipedia.se).

De flesta som blir utsatta för fysisk misshandel, kan ha varit utsatta för psykisk misshandel långt innan mannen började ta till våld, en av våra respondenter skriver att hon blev psykisk misshandlad i början av förhållandet, innan han började med det fysiska också. Psykisk misshandel är lika farligt som fysisk, den sätter sina spår för resten av livet. Psykisk misshandel kan innebära, grova ord, förnedring av kvinnan framför andra och privat. Om en man väljer att slå sin kvinna för att han anser att kvinnan förtjänar det, kanske för att hon har klätt sig fel, uttryckt sig på något sätt, eller om han tycker att hon är ful och överviktig, blir det inte bättre, hon blir inte vackrare eller smalare, kan inte ta tillbaks det hon har sagt. Detta kan tyda på att mannen själv känner sig otillräckligt och om han gör detta mot sin kvinna, behöver han inte bearbeta sina brister och sitt komplex i andra sammanhang (www.wikipedia.se).

4. Analys av material

Vi har valt att analysera vårt empiriska material utifrån Simone de Beauvoirs begrepp immanens och transcendens situation. Begreppen förklarar teoretiskt och analytiskt kvinnors existentiella dilemma.

4.1 Immanens och transcendens

De Beauvoir anser att kategorin ”andre” är lika ursprunglig som själva medvetandet. Det har alltid funnits en duell mellan den samme och den andre t.o.m. i den äldsta mytologin. Denna uppdelning var inte menad för könsskillnader från början, det användes mest för att skilja mellan Gott och Ont, lyckobringande och olycksbringande principer, mellan höger och vänster eller mellan Gud och Djävulen (de Beauvoir 2002:26).

De Beauvoirs beskriver transcendensen som:

Varje subjekt hävdar sig konkret genom projekt som en transcendens, och kan bara fullborda sin frihet genom sitt ständiga överskridande mot andra friheter (de Beauvoir 2002:37).

Att återfalla från transcendens i immanens kan innebära en degraderande existens för subjekten, alltså hon går från ”i för sig” tillbaks till ”i sig” och friheten återgår till fakticitet. Detta återfall kan vara moraliskt fel om kvinnan har valt det själv, och om hon blir tvingad till det, kan det förekomma frustration och förtryck, i vilket fall som helst kan det innebära ett oändligt behov av att frigöra sig eller transcendera sig (de Beauvoir 2002:37). Kvinnan som alla andra mänskliga varelser utgör en autonom frihet, men hon väljer att accepterar sig själv som ”den andre” i en värld där männen tvingar henne. Samhället försöker hela tiden att framhäva kvinnan som ett objekt, vill att hon ska viga sig åt immanensen eftersom hennes transcendens kommer att frigöra sig av ett annat väsentligt och dominerande medvetande.

För att uppfylla kraven för en ”riktig kvinna” räcker inte en kvinnokropp och inte heller om man som någons älskarinna eller mor uppfylla honans funktion. De Beauvoir anser att den

”riktiga kvinnan” är den som själv har accepterat att vara ”den andre” (de Beauvoir 2002:315).

5. Definitionen av orsakerna till kvinnomisshandel

Vi har valt att skriva om ”misshandel”, ”rädsla”, ”orsaker till gräl”, ”ensamhet”, ”samhällets ansvar”, ”mannens rätt att bruka våld”, ”vem är mannen som slår?– varför slår han?”, ”varför stannar hon kvar?”, och ”definitionen av de fysiska och psykiska skadorna”. Vi kommer senare att analysera våra intervjuer utifrån ovanstående begrepp. Valet av dessa begrepp i teorierna bottnar i försök att få fram information om hur samhället tar ansvar eller skulle kunna ta ansvar för utsatta kvinnor och vad som får kvinnorna att stanna kvar hos sina män.

5.1 Misshandel

Margareta Hydén anser att när misshandel sker inom ett förhållande är det inte fråga om en enskild, privat handling. Mannens val att utföra våld mot sin kvinna kan tyda på ett mönster av kvinnoförtryck, som utgör ett kulturellt kännetecken (Hydén 1995:9).

Hydén menar att den utsatta kvinnan måste inse att, misshandel kan ske oavsett vad för slags människa mannen är och det är inte enbart ett resultat av vad som pågår mellan parterna. Kvinnomisshandel är ett socialt problem, den utsatta kvinnan är inte ensam, hon delar sina erfarenheter av förtryck med andra kvinnor (Hydén 1995:9).

Oftast beskrivs kvinnomisshandel som ett kvinnoproblem, men Hydén anser att problemet är allas problem. Det är kvinnans problem eftersom hennes liv och hälsa är i fara, det är även mannens problem, för att hans självbild och relation blir hotade p.g.a. hans handlingar och om paret har barn tillsammans blir det barnens problem också, eftersom de blir vittne till hur pappan behandlar deras mamma, vilket kan påverka deras syn på relationer senare i livet. Flickan växer upp och tror att det är acceptabelt att få en örfil av sin partner då och då, eftersom mamman blev utsatt för det och hon valde att stanna kvar, och pojken kan ta till våld själv i sina relationer, eftersom han har haft pappan som förebild och han kan uppfatta våldet inom relationer som något vanligt (Hydén 1995:11-12).

5.2 Rädslan

Våra respondenter och Hydéns respondenter har rädslan gemensamt, en rädsla som kommer sig av maktlöshet. Hydén anser att rädslan som kvinnorna i hennes intervjuer talade om är gemensam hos alla misshandlade kvinnor. En sak som får kvinnan att stanna kvar är att hon vill ha uppsikt över mannen, eftersom hon vill veta hur stor risken att han ska slå henne igen är. Hon stannar då för att hon är rädd att han kommer att utsätta henne för ännu mer våld om hon lämnar honom (Hydén 1995:170).

5.3 Orsaker till gräl

Upptakten till grälet beskrevs av våra informanter i termer av ett inledande klagomål, framfört av den ene parten (mannen) till den andra (kvinnan). Klagomålet framställs av den anklagande parten och visar att dennes uppfattning av situationen är annorlunda än motpartens. Efter att grälet kommit igång, är inte själva ämnet eller klagomålet aktuellt längre, det som då aktualiserats är frågan om vem som har rätt att tala.

Hydén har via sina intervjuer försökt uppfatta vad som orsakar grälen mellan parterna. Hon anser att oenighet om saker och ting kan ligga bakom grälet (Hydén 1995).

En sak som Hydén påpekar i sin bok är att grälet mellan parterna är våldets förhistoria i ett förhållande. Den insikten delas av våra intervjuade kvinnor. Ibland hade dock våldsakten i deras fall knappast föregåtts av något skäl alls, utan endast av mannens irritation över sådant som att maten var dålig, att kvinnan inte ville ha sex med honom eller att hon pratade i telefon. När kvinnomisshandel beskrivits i den allmänna debatten har förhistorien ofta beskrivits på detta sätt – ett slag som kommer som en blix från en klar himmel (Hydén 1995). Hydén skriver att denna beskrivning har gjort att misshandlade kvinnor inte kunnat definiera sig som misshandlade. Om man själv varit en del av upptakten till misshandeln, har man inte känt igen sig i beskrivningen. Kvinnor – och också män – kan ha svårt att se att det kan finnas en förhistoria till våldsakten, under vilken såväl mannen som kvinnan varit aktiva.

5.4 Ensamhet

Våra intervjupersoner påpekar även i sina berättelser att de känt sig isolerade i förhållandet och att de inte fick träffa sina väninnor. Sakta men säkert bröt de kontakten med omvärlden. En orsak till det var att de ville undvika konflikt. De ville inte ge mannen ytterligare ett skäl till att börja ett gräl som till slut skulle leda till slagsmål.

Hydén skriver att få av de kvinnor hon intervjuat levde isolerat (till skillnad från våra respondenter som levde isolerat). Enligt Hydén var det endast undantagsvis som någon av hennes intervjupersoner berättade för sina nära vad de gick igenom. Några av kvinnorna försökte aktivt att dölja vad de hade varit med om och andra hyste farhågor att personer i omgivningen kunde bli skrämda och ta avstånd om de fick reda på vad som pågick i deras vänners relation. Att en kvinna i den närmaste bekantskapskretsen blir misshandlad är inget som man vill höra talas om, menar Hydén (Hydén 1995:169).

5.5 Samhällets ansvar

Eliasson anser att våldet mot kvinnor under senare tid har blivit mer uppmärksammat som ett socialt problem, men fortfarande finns det olika ursäkter till varför män använder sig av våld mot kvinnor. Det urartade våldet skuldbelägger kvinnan, men när man undersöker enstaka fall och ansvaret går från männen till kvinnan som har blivit utsatt, då tar samhället upp det hela som förtryck mot alla kvinnor (Eliasson 1997:25-27).

Hon påpekar i sin bok att samhället inte har tillräckliga resurser för att skydda utsatta kvinnor. Det händer ibland att kvinnan inte blir trodd när hon söker skydd. När en utsatt kvinna söker hjälp hos myndigheterna kan hon bli stämplad som "problem" och blir därför inte behandlad som en trovärdig person (Eliasson 1997:26).

En av våra respondenter skrev i sin berättelse om ett tillfälle då hon vände sig till myndigheterna för att få hjälp, men myndighetspersonerna hon kom i kontakt med tyckte inte att hennes problem var så allvarligt och att de hade andra problem att ta hänsyn till. De rådde henne att lösa problemet själv. Även om det finns mer resurser än så för kvinnor att få hjälp, finns det alltid någon eller något som inte tar problemet på allvar.

I en artikel skriven av Lena Widding Hedin definierar hon betydelsen av kvinnomisshandel som:

Kvinnomisshandel är våld som utövas av en man mot en kvinna som han lever med eller har levt i en relation med. Kvinnomisshandel kan vara fysisk, sexuell, psykisk och ofta förekommer de samtidigt. Misshandel kan ta sig olika uttryck i form av verbal trakassering, ekonomiska restriktioner, knuffar och slag, påtvingade sexuella handlingar, överfall/hot med dödligt vapen samt förnedring (Widding Hedin 1997:54)

Widding Hedin skriver att vilken kvinna som helst kan bli drabbad av misshandel, oavsett etnicitet, ras, utbildningsnivå, ålder och socioekonomiska status. Hon anser att hälso- och sjukvården måste ha kunskaper och insikter i detta stora samhällsproblem (Widding Hedin 1997:57). För att kunna fastställa orsaken till varför det uppstår våld inom vissa förhållanden har man genomfört analyser av sambandet mellan kön och makt. Widding Hedin anser att förhållandet mellan könen karaktäriseras av dominans och underkastelse, alltså mannen dominerar över kvinnan. Fysisk misshandel går hand i hand med psykisk misshandel, det är kombinationen av dessa känslomässiga och fysiska skador som orsakar depression och posttraumatisk stress hos utsatta kvinnor. Ofta blir barnen i dessa relationer inte tillräckligt uppmärksammade, även om misshandeln inte är riktad mot barnen kan de känslomässiga och psykiska trauman som kan uppstå, sammankopplas med barnmisshandel. Att som barn bli vittne till hur pappan misshandlar mamman kan leda till nästa generations misshandlare och/eller offer (Widding Hedin 1997:58).

5.6 Mannens rätt att bruka våld

Kvinnans tolkning av våld varierar beroende på tidpunkt och omständigheter. Kvinnor som blir utsatta för någon form av manligt våld, kanske inte definierar det som våld mot just dem. De som tolkar våldet som något mannen är ansvarig för, vill däremot gärna lämna förhållandet, men det är inte alltid möjligt för dem att ta det steget. Samhället förväntar sig av kvinnan att hon ska ta på sig ansvaret för sin relation, att hon ska se till att det fungerar och vid uppbrott är det också kvinnans ansvar. Som kvinna i en misshandelsrelation gör hon ofta sitt bästa för att det ska fungera, för det mesta tar kvinnan på sig ansvaret för att mannen har

misshandlat henne, men oavsett om hon väljer att stanna kvar eller att lämna mannen finns det alltid risk att omgivningen dömer henne och ogillar hennes val (Eliasson 1997:118).

”Frida” en av våra respondenter skrev i sin berättelse att orsaken till att hon stannade kvar så länge i relationen var att hon var rädd för vad omgivningen skulle tycka och tänka om henne. Rädslan av att bli utfrysad fick henne att stanna kvar i flera år.

5.7 Vem är mannen som slår – Varför slår han?

Vi har tidigare nämnt att kvinnomisshandel är allas problem. Både Hydén och Ekselius har samma åsikt när frågan tas upp i deras böcker. Slutligen blir det barnets problem eftersom barnen tvingas växa upp i en miljö där de får bevittna hur fadern tar makten över alla i familjen genom dominans. I en sådan situation är det oftast så att mannen som slår sin fru inte vill göra det men gör det ändå (Ekselius 1983:75-84).

Det är som en tvångskänsla mannen har inom sig och som han inte kan kontrollera. Han handlar först och tänker sedan, han slår av ångesten som bildas. Det är ångesten som trycker honom och för att lätta på trycket agerar han som han gör. Det är som ett hot som han bär inom sig och som han inte kan förklara. Den misshandlade kvinnan passar sig noga för att inte göra något fel som kan utlösa detta. Hon är vaksam på sin mans humör varje dag för att slippa drabbas av misshandel igen. Mannen inser inte att det han gör är fel utan skyller oftast ifrån sig på kvinnan, men innerst inne är han förmodligen arg på sig själv, kanske besviken på livet och har troligen en dålig självkänsla (Ekselius 1983:75-84).

Han känner t.ex. att han inte duger och räcker till. Männen i dessa fall känner sig oftast ensamma, misslyckade, maktlösa, besvikna, svartsjuka och missförstådda. Mannen blir misstänksam mot sin fru och utvecklar ett stort behov att kontrollera henne. Han känner även att det är han som är offret och inte kvinnan. Att misshandla är det enda sättet för honom att bli av med dessa känslor han har inom sig. Våldet som sker i hemmet är ofta osynligt för världen utanför. Familjen hjälps åt för att dölja vad som händer bakom stängda dörrar. Familjen hittar oftast på en fasad att lura omvärlden med (Ekselius 1983:75-84).

I omgivningens ögon ser familjen ut att vara en lycklig och kärleksrik familj utan problem. Kvinnomisshandlare är oftast ena stunden kärleksfulla och andra stunden våldsamma.

Kvinnan har sällan ett socialt liv medan hon lever i detta tillstånd. Kvinnan vänjer sig vid det kontinuerliga våldet. Hon går då igenom den s.k. normaliseringsprocessen. Det innebär att hon successivt blir så van vid att misshandlas att hon till sist inte säger emot längre (Ekselius 1983:75-84).

5.8 Varför stannar hon kvar?

För att kunna förstå den misshandlade kvinnan ska vi gå igenom de tre olika steg som består av att förstå, att bryta upp och att bli fri. Detta handlar om att kvinnan inser och förstår att hon lever i ett misshandelsförhållande där hon är offret och att hon uppåddar tillräckligt med mod att lämna mannen som misshandlar henne fysiskt och psykiskt. Härigenom blir hon en fri kvinna som vågar ta steget att lämna förhållandet (Holmberg & Enander 2004:112).

I början tvivlar kvinnan ofta på om hon verkligen gör rätt genom att lämna mannen om det inte är bättre att stanna kvar och ge det en chans, om inte besvikelse, slagen, utbrändheten och förändringarna i denna relation ändå kan förändras till något bättre. Kvinnan kan även bli nedtryckt av mannen som kan få henne att känna sig oälskad. Hon vågar inte lämna mannen av rädsla att aldrig mer träffa någon som vill ha henne. Hon måste inse själv att hon måste ge upp och tro på sig själv. Att hon klarar av att börja om på nytt. Detta sker i en hastig vändpunkt där hon inser att det kan gälla hennes eller någon annans liv, när det gäller själva livet handlar det om att hon kan bli ihjälslagen om hon inte gör någonting åt saken. Även barnen kan fara illa, eller till och med mannen (Holmberg & Enander 2004:112).

Frågan som flesta av oss ställer sig är ”varför stannar hon kvar?” Nedan följer några möjliga orsaker till att hon trots allt gör det:

- Hon tänker på att innerst inne menar han inte det, att han älskar henne.
- Han har inte alltid varit våldsam
- De har barn ihop, och kvinnan anser att barnen behöver sin pappa.
- Hon tror inte att någon kommer att hjälpa henne, att han är den enda som finns där för henne.
- Hon är rädd att förlora sina barn.
- Om hon går är hon rädd att han ska hitta henne och göra henne illa (Holmberg & Enander 2004:110-125).

5.9 Definitionen av de fysiska och psykiska skadorna

Samhällets kunskaper kring misshandelsskador beror på de kvinnor som har vågat träda fram och berätta för sin omgivning eller för någon inom myndigheterna hur de har fått sina skador. Dessa kan dokumenteras och användas inom rättsprocessen, om kvinna vill eller orkar gå igenom en dylik. Med tanke på att de flesta kvinnor som blir misshandlade känner att de dras över en kam, och att de som offer kanske känner att de alltid får skulden, kan en rättsprocess kännas oöverstiglig att genomgå. De flesta skadorna efter en misshandel är i allmänhet placerade på huvud, i ansikte och på överkroppen, framförallt bålen. Skadorna kan vara olika typer av blåmärken, krosskador som uppstår när kvinnan kastas mot en möbel eller vägg. Huvudskrapningar, kala fläckar och sår uppkommer också om hårtestar slits bort från skalpen. Att dokumentera skadornas placering är väldigt viktigt eftersom de kan säga mycket om hur de har uppkommit (Eliasson 1997:164).

När det gäller det psykiska och emotionella våldet är det svårare att upptäcka än det fysiska. Det psykiska våldet riktar sig mest mot det område som ofta fortfarande är kvinnans specialitet, såsom matlagning, tvätt, att sköta hemmet och om de har barn tillsammans uppfostran av barnen med och inte minst utseende och klädsel. Kvinnans vänner eller familjemedlemmar kritiserar som odugliga och misslyckade. Kvinnans sätt att tala, uppträdande bland andra och hennes åsikter kan också förlöjligas och nedvärderas (Eliasson 1997:166).

När vi läste igenom intervjupersonernas berättelser, så upptäckte vi att de inte bara har blivit fysisk misshandlade; även den psykiska misshandeln har pågått längre tid i dessa förhållanden. ”Anna” berättade att hennes pojkvän klagade ofta på hennes matlagning och att vissa rätter inte passade honom vissa dagar dagen, och han kastade maten på henne. ”Frida” har också upplevt detta, men hennes pojkvän klagade mest på hur hon klädde sig och hur hon såg ut. Han tyckte att hon var fet trots att hon led av anorexia. ”Fridas” val av vänner var inte heller rätt enligt pojkvännen, och hennes familj kunde han bara inte acceptera.

Enligt Mona Eliasson är den generella effekten av kvinnomisshandel (fysisk och psykisk) att denna leder till att kvinnans självtillit skadas. Kvinnors syn på sig själva blir negativ, de känner sig hjälplösa, rädda och föraktar sig själva (Eliasson 1997:170). Kvinnans anhöriga och vänner uppmanar kanske henne att glömma allt och gå vidare med sitt liv och även om de

menar väl kan detta vara svårt för kvinnan att genomföra. Om hon inte söker hjälp kan det ha motsatt effekt på henne. Utsatta kvinnor kan inte bara glömma och gå vidare med sitt liv, de behöver stöd och hjälp för att omformulera sina erfarenheter att sedan bearbeta dem och gå vidare (Eliasson 1997:171).

6. Kvinnojouren

Kvinnojouren i Kristianstad startades i maj 1999 och verksamheten har varit igång sedan oktober 1999. De har runt 100 medlemmar och detta gör dem till Skånes största kvinnojour. Kvinnojouren väljer att informera samhället om sin verksamhet genom att gå ut med information till olika skolor, andra föreningar och till sjukvården. De första kvinnojournerna i landet startades i slutet av 1970-talet. År 1984 bildades Riksorganisationen för kvinnojourer i Sverige (ROKS) och sedan 1996 är den en del av de organiserade jourerna i Sveriges kvinnojourers Riksförbund (SKR). I Skåne finns det 9 kvinnojourer.

Kvinnojourens arbete är att hjälpa kvinnor som har blivit utsatta för psykiskt och/eller fysiskt våld. Den utsatta kvinnan kan ringa eller komma till jouren, som erbjuder stöd och skydd åt misshandlade kvinnor.

Jouren hjälper till att förmedla kontakt med myndigheter, advokater, sjukvård och att följa med till polis, rättegångar och socialtjänst. Kvinnojouren kan erbjuda olika alternativ av hjälp, beroende på kvinnans situation, om hon har barn så kan hon få lägenhet, skyddad adress, tillgång till telefon. Jouren kan hjälpa till med barnets fortsatta skolgång och fritidsaktiviteter.

Kvinnojourens personal brukar ge personligt stöd och rådgivning eller ordna psykolog till både kvinnan och barnen om det behövs. Många utsatta kvinnor är rädda men det är individuellt och olika beroende på situationen. Det är upp till den utsatta kvinnan att bestämma och ta det första steget. De flesta kvinnor stannar bara några veckor, de flesta återvänder till sina män. Kvinnojouren har också stödverksamhet där man så att säga arbetar utåt med föreläsningar och information om våld mot kvinnor.

När vi intervjuade kvinnojouren i Kristianstad, frågade vi om statistiken över anmälda våldsbrott mot kvinnor i Kristianstad, de rådde oss då att söka på Internet, på www.bra.se. På

Brås (Brottsförebyggande Rådet) hemsida hittade vi en länk över statistiken för alla anmälda brott, vi avgränsade oss till Skåne län, men det stod ingen speciell siffra över anmälda våldsbrott för Kristianstad. Under 2005 har 3405 brott om våld mot kvinnor anmälts över hela Skåne län och detta är en ökning på 13 % jämfört med föregående år. Antal brott per 100 000 invånare är 292 stycken.

7. Resultat

7.1 Immanens och transcendens situation

Som vi har nämnt tidigare har vi analyserat våra intervjuer utifrån De Beauvoirs begrepp immanens och transcendens situation.

Vår empiriska studie visar att våra informanter befinner sig i "i sig" situationer. Samtidigt ser vi en självnegation i deras respektive förhållanden. Den andre, det vill säga mannen, krossar kvinnornas egen identitet. Förhållandet till de andra, männen, är motsägelsefulla. Konflikten mellan "i sig" och "i för sig" är latent. Kvinnan förvandlar sig till en främmande människa. Intervjupersonernas existens och omgivning är koloniserade och exproprierade, och deras existens är reducerad.

"Malin" berättade i sin historia att hon var förblindad och inte ville inse vad mannen utsatte henne för, och hon fortsatte att förlåta honom. Hon förlorade alla sina vänner pga att han inte tillät henne träffa någon. Han ville ha henne för sig själv och ingen annan skulle få del av hennes närvaro. Under tiden tröttnade hennes vänner på att hon inte visade dem intresse, och detta ledde till att hon var helt ensam i 3 år. Han var jämt ute och festade men "Malin" fick inte följa med, hon var tvungen att stanna hemma och vänta på honom. Hon diskuterade inte saken med honom och eftersom hon älskade honom, fick han friheten att göra det han ville. Här kan vi observera en total reduktion av Malins personlighet, frihet och existens. "Malins" berättelse bekräftar att hon vegeterar i en immanens situation.

Detta hjälpte inte mycket, så småningom började de bråka om allt möjligt. Det började med en vanlig diskussion som senare övergick till bråk och slagsmål. "Malins" föräldrar tyckte inte om hennes pojkvän men för hennes skull sa de ingenting och försökte acceptera det hela. Hon

ville vara med honom och ville inte lämna honom, och även om många gånger ville lämna honom, vågade hon inte. Att hon blev slagen dolde hon för sin familj men hon tror att de ändå misstänkte vad som pågick, eftersom hon var jämt ledsen och olycklig. Här kan vi konstatera en dubbel process, å ena sidan en kolonisering och å andra sidan expropriering av "Malins" existens. Det är Kolonisatören som ställer existensvillkor, och det är Exploatören som utsuger "Malins" kropp och frihet.

Familjen märkte att någonting var fel, eftersom deras dotter inte var samma människa som tidigare. Hon kontaktade polisen och försökte få hjälp av dem, men de sade sig inte tid och de tyckte att detta var någonting som "Malin" och hennes kille kunde reda ut själva. Här kan vi konstatera hur det moderna samhällets rationalisering och byråkrati krackelerar i kritiska situationer.

"Annas" 3 åriga relation var som en mardröm. Hon kunde inte göra något eftersom hon satt fast i hans onda klor och ord, allt han sade var lag och hon var skyldig till allt som hände. Hon anser nu att det var hennes fel eftersom hon lät honom behandla henne på det sättet och eftersom hon ansåg att det var av kärlek, åtminstone den kärlek som hon kände till. Nu är hon äntligen glad att hon inte har någon kontakt med honom men känner sig samtidigt egoistisk pga att de har barn tillsammans. Hon anser att hon måste skydda sitt barn. När barnet blir äldre får han söka upp sin pappa om han vill och ta reda på saker och ting, bilda sig en egen uppfattning. I "Annas" fall kan vi konstatera de båda processerna immanens och transcendens. Hon befinner sig i ett transcendent tillstånd, trots att hon upplever ambivalenta känslor.

"Fridas" förhållande började inte med fysisk misshandel, den var inledningsvis mest psykisk. Men ju längre tiden gick så övergick den psykiska terrorn även till fysisk misshandel. Mannen hade börjat använda både anabola steroider och narkotika, och han ville att "Frida" skulle prova narkotika hon också. Hon vägrade och detta ledde till det första fysiska misshandeln. Här ser vi hur "Fridas" existens blev koloniserad och hur kolonisatören definierade en tydlig gräns.

Den psykiska misshandeln orsakade att "Frida" blev anorektiker. Hon håll masken inför andra men innerst inne så mådde hon dåligt. Hennes liv handlade om att bli så smal som möjligt, hon blev besatt av träningen till den grad att även om hon var sjuk, tränade hon ändå.

Om han kom på henne med att sitta stilla började han säga saker och ting till henne som fick henne att känna sig värdelös. Här ser vi också hur "Fridas" liv blev koloniserat och hur kolonistatören påverkade "Fridas" existens och personlighet. "Frida" blev alienerad. Hon verkade som en främmande människa, eftersom hennes personlighet var krossad.

Hon kunde inte tänka klart, och om hon yttrade sig och han tyckte att det var dumt kunde det leda till bråk och kanske en smäll på käften. Enligt honom var hon korkad och han fick henne att tro att om han lämnade henne skulle ingen annan vilja vara med henne, att han stannade för att han tyckte synd om henne. Hon hade klippt alla kontakter, träffade ingen, inte ens sina föräldrar. Enligt honom var alla hennes väninnor "horror" och om hon umgicks med dem skulle även hon bli betraktad som en sådan.

Här ser man kopplingen, alla tre tjejer klippte all kontakt med omvärlden och isolerade sig på grund av misshandel. Vi tror att om man intervjuar alla misshandlade kvinnor kommer man fram till att mannen styrde dem. Det kanske inte började så, men sakta men säkert övergår förhållandet till att mannen "tar över" kvinnan helt och hållet. Det verkar som om kvinnan blir som en robot, styrd av mannen.

7.2 Övergång från immanens till transcendens

Här kan vi observera hur kvinnor försöker transcendera sin situation. Övergången från en "i sig"-situation till en "i för sig"-situation, med detta uttryck menar vi att övergå från att vara instängd i ett sådant förhållande där man blir misshandlad både fysiskt och psykiskt, till friheten, där världen inte längre är främmande. Malin, Anna och Frida tar tillbaka sina identiteter. De befinner sig i en process, ambivalenta situationer återkommer ständigt. Den gamla "andre" försöker igen återfå sin förlorade makt. Den nya andre hjälper i den här processen.

"Malin" har börjat få sitt liv tillbaka. Hon har börjat jobba och trivs bra med det. Hon tar sig ut mer och träffar andra människor. Mannen som misshandlade henne har fortfarande inte gett upp och försöker att komma tillbaka, men "Malin" känner sig stark och håller sig till det som hon har bestämt, att inte återvända till honom. Han ringer till henne varje dag och försöker övertala henne att han har förändrats, och han förklarar sin kärlek till henne. Han kan komma

till hennes lägenhet och han tror att hon kommer att släppa in honom. Hennes känslor för honom har svalnat, och den här gången är hon den som bestämmer över sig själv.

”Anna” säger att idag kan jag både förstå och inte förstå hur jag kunde leva med en galen man i 3 år och att jag riskerade mina barns hälsa och liv pga det. Men en man som är osäker på sig själv och inte har haft en bra barndom, har ofta förmågan att kunna manipulera en annan person. I ett stycke skriver ”Anna”:

När jag träffade min nuvarande man, var jag jätteosäker. Jag förödmjukade mig själv, Om det hände någonting bad jag om ursäkt hela tiden, även om han inte sa någonting.

Med tiden har hon blivit starkare, men de 3 åren har satt sina spår. Hon känner sig fortfarande osäker och håller sig till sitt nuvarande förhållande av rädsla för att bli ensam eller hamna i ett dåligt förhållande.

”Frida” säger:

Det finns de som frågar mig varför jag stannade kvar så länge? Jag kan inte svara exakt, men det var väl blandning av rädsla och att bli ensam. Jag var beroende av att må dåligt, då kunde jag hålla vikten nere också, ju mer jag mådde dålig desto smalare blev jag. Hans beteende har så klart påverkat mig genom åren som har gått, jag kan komma ihåg saker som han har sagt som kan få mig att må dåligt. Självklart påverkas mitt nya förhållande, det var väldigt svårt att tro på kärleken, men med tiden och min mans tålamod så har jag lärt mig att ta emot komplimanger och tro på dem också.

Alla tre har gått vidare med sitt liv. Vägen tillbaka har varit svår, men de har tagit varje steg mot en bättre framtid.

8. Sammanfattning

Vårt syfte med arbetet är att försöka belysa problemet kring varför en del kvinnor väljer att stanna kvar hos mannen som slår dem. Det finns inte direkta lösningar till problemet, det kommer alltid att finnas män som misshandlar och kvinnor som blir ”fångar” i ett sådant förhållande men vi ska, med hjälp av våra respondenter, försöka få svar på vår fråga.

Efter att vi har läst en del litteratur om ämnet, författat av de teoretiker som vi använt oss för att skriva vår uppsats om kvinnomisshandel, har vi fått ett vidare perspektiv på problematiken. Det finns tyvärr många kvinnor som blir misshandlade varje dag, det är svårt för en kvinna att fatta beslut redan vid första slaget, att lämna mannen. Hon tror att det är en engångsföreteelse, men misshandeln återkommer dessvärre oftare.

Konsekvenser att stanna kvar eller att göra ett uppbrott är, enligt Margareta Hydén, ett svårt beslut. Hon beskriver att det psykologiska uppbrottet är påtagligt, att kvinnan flyttar sig ur situationen och blir upplevelsemässigt onåbar. En utsatt kvinna tänker att hon inte vill uppleva detta en gång till, och att hon inte vill vara kvar i förhållandet, för vissa av dessa kvinnor är det ett permanent beslut när de väljer att lämna mannen, för andra är det tillfälligt och dessa kvinnor återvänder till mannen efter ett tag.

Våra respondenter har också förklarat sina situationer i förhållandet, där de av olika skäl valde att stanna kvar ett tag till. Varje gång en kvinna väljer att stanna kvar ytterligare en tid, sänder hon ut signaler till mannen att det är ok att misshandla henne utan att han behöver vara orolig att kvinnan lämnar honom.

Kvinnomisshandel handlar inte bara om att kvinnan blir slagen av sin man. Mannen i förhållandet kan skapa en atmosfär i deras förhållande där kvinnan är mer eller mindre instängd. Rädslan och känslan av maktlöshet tillåter inte kvinnan att lämna mannen. Våra respondenter påpekar i sina intervjuer att maktlösheten har varit en av orsakerna till att de har stannat kvar. Männen har t.o.m. hotat deras nära och kära, detta har också bidragit till att de stannar kvar i förhållandet.

En annan orsak till varför kvinnorna stannar kvar är ekonomiska skäl, man har det lättare ekonomiskt om man är två som delar på allt. Vi tar ”Anna” som exempel, hon stannade kvar p.g.a. ekonomiska skäl, med tanke på att hon har barn också behövde hon all hjälp hon kunde få för att kunna klara sig, eftersom hon inte har någon bra utbildning har hon haft svårt att få ett bra arbete. Om hon hade haft ett bra arbete kanske hade det hjälpt henne att ta sig ur situationen lite tidigare, men hon hade andra skäl till att stanna, om det inte var det ekonomiska så kunde hon ”skylla på” att de hade barn tillsammans och att barnen behövde sin pappa.

Att bli misshandlad kan bidra till reducerat självförtroende hos kvinnan och detta i sin tur leder till att hon inte bryr sig om sig själv och låter mannen bestämma över allt. Detta för att undvika gräl och att bli misshandlad. När mannen har ”vunnit” över kvinnan, alltså har fått henne att känna sig värdelös och nertryckt då väljer han att vara ”snäll” mot henne men så fort kvinna börjar må bättre och kanske får upp självförtroendet - då börjar processen igen.

Mannen kan starta ett gräl utifrån ett klagomål, som exempel kan vi ta städning, matlagning eller hur kvinnan klär sig. En av våra respondenter har beskrivit en situation när det gäller matlagning, hon hade lagat en maträtt som inte passade mannen just den dagen, och detta orsakade ett stort gräl dem emellan.

Ensamheten är också en orsak till att kvinnan fortsätter sin relation. Tanken på att bli övergiven och att ingen annan kommer någonsin att tycka om en, gör det väldigt svårt att ta beslutet att lämna mannen. ”Frida” beskrev i sin historia att han fick henne att känna sig värdelös och otillräckligt, och hon trodde att om han lämnade henne skulle ingen annan vilja vara med henne.

Att bli misshandlad psykiskt är lika hemskt som att bli fysiskt misshandlad, när det gäller våra respondenter så har de gått igenom båda delarna, och den psykiska misshandeln har bidragit till att de valde att stanna kvar så länge som de gjorde i sina förhållanden. Vi hoppas att alla kvinnor som befinner sig i sådana situationer kan få den hjälp de behöver både från nära och kära och från olika myndigheter att kunna ta sig ur förhållandet innan det är för sent. Ingen situation låter sig bli permanent. I vår studie kan vi också konstatera hur våra respondenter transcenderande sina dramatiska och traumatiska situationer. De övergick från en ”i sig” till ”i för sig”-situation. Samtidigt som de kunde rekonstruera sina krossade

personligheter. De frigjorde sig från kolonistören och exploatören, deras kontinenter är fria idag.

9. Källförteckning

- De Beauvoir, S. (2002) *Det andra könet*, Stockholm: Norstedts.
- Ekselius, E. (1983) *Våld mot kvinnor: om kvinnomisshandel, våldtäkt, incest och sexuella övergrepp på barn*, Borås: Prisma.
- Eliasson, M. (1997) *Mäns våld mot kvinnor*, Falun: Natur och Kultur.
- Grele, R. J. (1998) *Movement without Aim: Methodological and Theoretical Problems in oral History*, i R. Perks och A. Thomson, *The History reader*, London: Routledge.
- Heimer, G. & Posse, B. (2003) *Våldutsatta kvinnor – samhällets ansvar*, Lund: Studentlitteratur.
- Holmberg, C. & Enander, V. (2004) *Varför går hon?: om misshandlade kvinnors uppbrottsprocesser*, Ystad: Kabusa böcker.
- Hydén, M. (1995) *Kvinnomisshandel inom äktenskapet, mellan det omöjliga och det möjliga* Falköping: Liber Utbildning.
- May, T. (2001) *Samhällsvetenskaplig forskning*, Lund: Studentlitteratur.
- Widding Hedin, L. (1997) *Kvinnomisshandel*, Stockholm: Artikel ur tidningen Vård nr 4
- Wahl, A. (1992) *Könsstrukturer i organisationer*, Lund: Studentlitteratur.

Internet

”Misshandel, kvinnomisshandel”

www.wikipedia.se 2008-05-17

Brottsförebyggande rådet:

www.bra.se 2008-05-17

Bilaga 1: Intervjuguide Ulf Holmberg och Kvinnojouren

Bilaga 2: Intervjuguide Våra respondenter

Övrigt:

B-uppsatsen: Aliu, A, Mahan, P och Sadriu, L (060531) *Kvinnomisshandel*, Kristianstad.

Bilaga 1

Intervjuguide till Ulf Holmberg

1. Vad fick dig att börja jobba som polis?
2. Är det många av de utsatta kvinnorna som tar tillbaka sin anmälan?
3. Hur många kvinnor anmäler misshandel?
4. Hur behandlas en anmälan?
5. Vilken hjälp erbjuder ni till de utsatta kvinnorna?
6. Vilka fördelar och nackdelar har ditt jobb inneburit för dig?
7. Hur har alla år av arbete med misshandel påverkat dig?

Intervjuguide till kvinnojouren

1. Vilka är de viktigaste områden inom kvinnojouren?
2. Hur hanterar ni en situation där en kvinna har blivit utsatt för misshandel?
3. Finns det något mer ni kan göra utöver de resurserna som ni har?
4. Vad behöver en kvinna veta och göra när hon hamnar i en sådan situation?
5. Vilka är de vanligaste anmälningar som ni får in?
6. Har ni varit med en situation som har påverkat er och kan ni i så fall berätta om den?
7. Vilka är för- och nackdelarna med ert jobb?

Bilaga 2

Intervjuguide till våra respondenter

1. Hur länge var ni tillsammans innan han började med misshandeln?
2. Har ni barn tillsammans? Om ja, var barnet närvarande när detta hände?
3. Har du anmält honom?
4. Har du tagit tillbaks din anmälan? Om ja, vad var orsaken till det?
5. Hur länge varade förhållandet?
6. Fick du hjälp från någon nära släkting, kvinnojouren, socialen, eller polisen?
7. Fruktar du för ditt och dina barns liv?
8. Har du fått fysiska skador?
9. Vad fick dig att stanna hos honom så länge?
10. Har hans beteende påverkat ditt nuvarande förhållande?
11. Hur har det hela påverkat dig?